

Leeswijzer consultatiedocumenten wetsvoorstel Energiewet

Inleiding

Na 1,5 jaar voorbereiding is de publieke consultatie voor de Energiewet gestart. Bij de consultatie zijn naast deze leeswijzer drie documenten te downloaden: (1) het wetsvoorstel zelf, (2) de memorie van toelichting en (3) het formulier met de vragen over het integraal afwegingskader (IAK).

Het wetsvoorstel is grotendeels gereed. Enkele aspecten zijn niet meegenomen in het wetsvoorstel ten tijde van de consultatie:

- Enkele thema's waar specifieke vragen over worden gesteld zijn niet opgenomen (namelijk: experimentbepaling en tijdelijke taak voor de TSB en DSB voor waterstof). Hiervoor worden eerst de reacties tijdens de internetconsultatie afgewacht, alvorens wordt besloten of en hoe deze thema's in het wetsvoorstel worden opgenomen;
- De bepalingen over het 'systeem op zee' zijn beleidsneutraal overgenomen. Het nieuwe kader voor het systeem op zee, zoals dat in het Klimaatakkoord is afgesproken, wordt nog verder uitgewerkt;
- Het overgangsrecht is opgenomen waar dat reeds duidelijk is. Over sommige aspecten van het overgangsrecht vindt nog overleg plaats met de stakeholders die het aangaat. Deze zijn nog niet opgenomen;
- Slotbepalingen en bepalingen over welke wetten door het wetsvoorstel worden gewijzigd zijn nog niet opgenomen. Het overzicht over welke wetten gewijzigd moeten worden, omdat ze een verwijzing naar de Gaswet en Elektriciteitswet 1998 bevatten, zal tijdens de internetconsultatie compleet worden gemaakt en daarna worden opgenomen;
- De artikelsgewijze toelichting is niet opgenomen en zal na de internetconsultatie worden toegevoegd. Wel bevat de algemene toelichting verwijzingen naar de desbetreffende artikelnummers.

Specifieke vragen:

Bij deze consultatie zijn twee vragen waar uw input op gewenst is:

- In de huidige Elektriciteitswet 1998 zit een artikel om te kunnen experimenteren. De reikwijdte van dit artikel zou worden verbreed met de Wet Voortgang Energietransitie. Dit artikel zal niet inwerking treden, vanwege het zwaarwegende advies van de Raad van State over de algemene maatregel van bestuur. Dat betekent echter niet dat experimenten niet mogelijk zijn. Daarnaast wordt met dit wetsvoorstel een aantal knelpunten in de praktijk weggegenomen. Wij vragen daarom expliciet of een experimenteerbepaling in dit wetsvoorstel nodig is, en als nodig, waar deze dan op zou moeten zien.
- Met de inwerkingtreding van de wet Voortgang Energietransitie is het mogelijk om tijdelijke taken aan de systeembeheerder toe te kennen. Van deze mogelijkheid is tot op heden geen gebruik gemaakt. In het Klimaatakkoord is opgenomen dat onderzocht zal worden hoe ruimte kan worden gecreëerd voor systeembeheerders om binnen demonstratieprojecten ervaring op te doen op het gebied van het transport van waterstof. Wij vragen welke randvoorwaarden voor de taak voor waterstof in het wetsvoorstel en bijbehorende AMvB dienen te worden geborgd.

Leeswijzer wetsvoorstel:

Het onderhavige wetsvoorstel is opgebouwd via de lijnen van de energiemarkten en de kenmerken van de verschillende onderdelen daarvan.

Hoofdstuk 1 - In hoofdstuk 1 zijn de definities van het wetsvoorstel opgenomen.

Hoofdstuk 2 - In hoofdstuk 2 zijn de voorschriften neergelegd voor de marktactiviteiten die door middel van gebruikmaking van de verschillende systeemonderdelen kunnen plaatsvinden. Daarbij gaat het om voorschriften voor afnemen en invoeden, en voor leveren, aggregeren, meten, balanceren, produceren of handelen. Dit betreffen marktactiviteiten die plaatsvinden op een vrije markt

waarbinnen prijzen tot stand komen op basis van concurrentie. Hoofdstuk 2 van dit wetsvoorstel is primair opgebouwd vanuit marktactiviteiten en niet vanuit actoren. Deze indeling heeft als voordeel dat de vraag wie een marktactiviteit uitvoert – een traditionele leverancier of een partij die zich afficheert als energiegemeenschap - irrelevant is. Of nu een eindafnemer elektriciteit koopt van een traditionele leverancier, van een energiegemeenschap, of van zijn buurman die zonnestroom over heeft, in alle gevallen wordt elektriciteit *geleverd* aan eindafnemers, en zijn dus de voorschriften inzake het leveren van elektriciteit van toepassing. En een leverancier is dus niets meer of niets minder dan een partij die levert. Deze voorgestelde opbouw van hoofdstuk 2 heeft tot gevolg dat een non-discriminatoire kader wordt vastgelegd voor de verschillende marktpartijen. Iedere speler die een activiteit uitoefent, heeft binnen dat kader in beginsel onder gelijke voorwaarden toegang tot de verschillende markten.

Hoofdstuk 3 - In hoofdstuk 3 zijn de voorschriften neergelegd voor de systemen. De systemen worden gevormd door transmissiesystemen, distributiesystemen, interconnectoren, gesloten systemen, opslaginstallaties en LNG-installaties. Kenmerk van deze systemen is dat ze allen in meer of mindere mate monopolistische aspecten kennen, op basis waarvan het noodzakelijk wordt geacht het tekort aan concurrentie op te heffen door publiekrechtelijke regulering. Belangrijk kernelement van alle systemen is dat deze deugdelijk moeten worden onderhouden en dat aan derden op non-discriminatoire wijze toegang moet worden verschaft op basis van vooraf getoetste voorwaarden.

Hoofdstuk 4 - Hoofdstuk 4 omvat alle regels die gelden rondom het beheer en de uitwisseling van gegevens binnen het energiesysteem. De grondslagen voor het verzamelen en doorgeven van gegevens liggen vast in hoofdstuk 2 en 3, waarna hoofdstuk 4 in meer detail voorschrijft voor welke processen gegevens gebruikt mogen worden, welke voorwaarden gelden en welke actoren betrokken zijn. Belangrijke onderdelen hierbij zijn (i) de registers die individuele TSB en DSB en nader aan te wijzen partijen dienen te beheren en (ii) de uniforme en centrale ontsluiting van deze registers door een nieuwe rol: de gegevensuitwisselingsentiteit. Aan de taakuitvoering van deze gegevensuitwisselingsentiteit stelt hoofdstuk 4 nadere eisen en voorschriften.

Hoofdstuk 5 - Hoofdstuk 5 bevat taken en bevoegdheden van de ACM en de Minister. Deze zijn in het hoofdstuk onderscheiden in uitvoeringsgerichte taken, bepalingen over toezicht en bevoegdheden in het kader van handhaving. In het onderdeel 'uitvoering' is onder meer de aanwijzing opgenomen van de ACM als nationale regulerende instantie als bedoeld in de Gasrichtlijn en de Elektriciteitsrichtlijn en de aanwijzing van de Minister als bevoegde instantie voor de uitvoering van enkele verordeningen. Tot de uitvoering door de ACM behoort ook de vaststelling en goedkeuring van voorwaarden waaronder de TSB en DSB hun taken uitvoeren. Onder 'toezicht' is de verdeling opgenomen tussen toezichtstaken van de ACM en de Minister. Het toezicht ten aanzien van de veiligheid van gas wordt door de Minister gemandateerd aan het Staatstoezicht op de Mijnen. Onder 'handhaving' zijn de handhavingsbevoegdheden van de toezichthouders geregeld, zoals bestuursdwang en de bestuurlijke boete.

Hoofdstuk 6 - In hoofdstuk 6 zijn de overige bepalingen geregeld, die op meerdere actoren van toepassing kunnen zijn. Zo kan bijvoorbeeld de rijkscoördinatieregeling van toepassing zijn op TSB's en op sommige beheerders van productie-installaties.

Hoofdstuk 7 - In hoofdstuk 7 zijn de overgangs- en slotbepalingen te vinden. Het overgangsrecht is zoals gezegd opgenomen voor zover dat gereed is. Ook worden in dit hoofdstuk onder meer de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet ingetrokken.

Leeswijzer memorie van toelichting

Deel A van de memorie van toelichting omvat drie hoofdstukken die de bredere context en de belangrijkste interventies in dit wetsvoorstel beschrijven. Na een algemene inleiding (hoofdstuk A-1)

volgt een nadere uitleg welke onderdelen gerelateerd zijn aan implementatie van Europese regelgeving of juist aan nationale wensen en afspraken (hoofdstuk A-2). Hoofdstuk A-3 beschrijft de noodzaak van de beoogde interventies en welke concrete wijzigingen worden voorgesteld.

Deel B van de memorie van toelichting omvat een beschrijving van het energiesysteem in totaal en daarmee ook van de onderdelen die beleidsarm zijn overgenomen. Hierdoor ontstaat een compleet beeld van wat het wetsvoorstel beoogt te regelen. In dit deel wordt per hoofdstuk van het wetsvoorstel ingegaan op het desbetreffende hoofdstuk. In combinatie met deel A geeft dit een integraal en holistisch beeld van het complete wetsvoorstel.

Deel C gaat in op de effecten van dit wetsvoorstel. Dit zijn allereerst de bedrijfseffecten, maar ook wordt ingegaan op de effecten voor de burger en (decentrale) overheid. Verder wordt ingegaan op de privacyaspecten van het wetsvoorstel.

Deel D zal de uitkomsten van de internetconsultatie en de verplichte toetsen gaan bevatten. Dit deel is logischerwijs nog niet opgenomen.